

ЗВІТ

за результатами моніторингового візиту до місця тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб на базі гуртожитку № 2 Харківського національного медичного університету

«27» квітня 2026 року

місто Харків

Мета моніторингового візиту: відповідно до статті 13 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини» здійснено моніторинг додержання прав внутрішньо переміщених осіб (далі – ВПО) на належні умови проживання в місці тимчасового проживання (далі – МТП).

Склад моніторингової групи:

Бурлаков Антон Валерійович – головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Лисаков Владислав Віталійович – головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Тупіков Максим Олександрович – головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.

Моніторинговий візит проведено в присутності:

Глушченко Тетяни Василівни – коменданта гуртожитку № 2 Харківського національного медичного університету (далі – гуртожиток).

Пономаренко Наталії Миколаївни – паспортистка гуртожитку.

Назва об'єкта моніторингу, адреса, форма власності, керівництво установи, інша інформація

Повна назва об'єкта моніторингу: місце тимчасового проживання на базі гуртожитку № 2 Харківського національного медичного університету.

Повна адреса об'єкта моніторингу: проспект Перемоги, буд. 51, м. Харків.

Форма власності: державна.

Балансоутримувач (власник) об'єкту моніторингу: Харківський національний медичний університет.

Об'єкт включено до переліку МТП у Харківській області.

Попередній моніторинговий візит не здійснювався.

Розташування

МТП знаходиться в межах доступної близькості до об'єктів соціальної інфраструктури, зокрема станції метро «Перемога» (750 м), навчально наукового

інституту «Каразінський банківський інститут» (1000 м), комунального некомерційного підприємства «Міська поліклініка № 8» Харківської міської ради» (1100 м), зупинок громадського транспорту (850 м та 1300 м).

Наповненість

МТП розташоване в дев'ятиповерховій будівлі гуртожитку, блочного типу (фото 1). Під МТП виділені поверхи з 1-го по 9-й, розраховані на проживання 200 ВПО. За повідомленням адміністрації МТП, на 8-ому та 9-ому поверхах МТП є тимчасово незаселені житлові приміщення.

Станом на момент проведення моніторингового візиту в ньому мешкало 117 осіб (63 жінки і 52 чоловіки), з яких 74 особи пенсійного віку, 11 осіб з інвалідністю, 15 осіб з числа маломобільних груп населення (далі – особи з числа МГН), а також 2 дитини.

На першому поверсі МТП проживають 5 осіб з інвалідністю, вище першого поверху на другому, третьому та сьомому поверхах МТП у житлових приміщеннях проживають 8 осіб з інвалідністю та 15 осіб з числа МГН.

Переважно ВПО приїхали з Куп'янської, Ізюмської, Великобурлуцької та інших громад Харківської області, які відносяться до територій, на яких ведуться активні бойові дії.

Вартість проживання, договір на проживання та правила проживання

З'ясовано, що ВПО проживають у МТП безоплатно. Перед заселенням з ними укладають договори про право користування житловими приміщеннями МТП строком на шість місяців відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 01.09.2023 № 930 «Деякі питання функціонування місць тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб» строком на 6 місяців з можливістю його подальшого переукладання.

Під час спілкування із ВПО з'ясовано, що при їхньому заселенні до МТП вони ознайомились з правилами перебування в МТП.

МТП планує оформити отримання компенсації з державного бюджету за спожиті комунальні послуги ВПО відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 27.05.2025 № 616 «Деякі питання надання державної підтримки щодо розміщення внутрішньо переміщених осіб».

Інженерні системи (тепло-, водо-, електро- постачання, вентиляція)

У гуртожитку облаштовані справні централізовані інженерні системи, зокрема електропостачання, водопостачання холодної води, водовідведення, але відсутнє водопостачання гарячої води, можливість перевірити наявність системи опалення була відсутня (фото 2). Вентиляція витяжна.

Альтернативних засобів постачання електроенергії, водопостачання, опалення в МТП немає. У багатьох кімнатах, в яких проживають ВПО, встановлені додаткові електричні обігрівачі.

Харчування

У МТП на всіх поверхах в обох «крилах» обладнано 2 кухонні приміщення, які оснащені 2-ма газовими 4-конфорочними плитами, 2-ма рукомийниками, столом для приготування їжі, стільцями та тумбочками, кухонним інвентарем (фото 3, 4). ВПО забезпечують себе харчуванням самостійно, проте представники громадських організацій забезпечують щоденними обідами мешканців МТП.

У МТП виділено окреме приміщення, де розміщено холодильники, проте на момент відвідування вони всі були не підключені, деякі з них були в несправному стані. ВПО мають власний кухонний інвентар, але за потреби адміністрація МТП може його видати для користування ВПО.

Санітарія та гігієна

У МТП кожен блок на 2 кімнати забезпечено санітарно-гігієнічними приміщеннями, що включають туалетні та душові кімнати (фото 5, 6). Загалом у МТП обладнано 108 душових кабін, які закриваються шторками і 108 туалетів. Усі туалети та душові кімнати не розділені за ознакою статі, та непристосовані для користування особами з інвалідністю та іншими особами з числа МГН. Усі туалети обладнано замками.

У МТП виділено окреме приміщення, де розміщено 3 пральні машини, проте на момент відвідування вони всі були в несправному стані. Також у МТП виділено по 1 приміщенню на 8 поверхів, що використовуються для сушіння речей.

Протипожежна безпека

У гуртожитку, де обладнане МТП, не облаштовано укриття. Найближче належне укриття – станція метро «Перемога» (750 м).

В МТП обладнано підвальні приміщення, які використовуються як укриття. Вхідну групу до приміщень не обладнано засобами безперешкодного доступу особам з інвалідністю та іншим особам з числа МГН (фото 7). Підвальні приміщення обладнані системою освітлення та лавами для сидіння, водночас, після природніх опадів рівень вологості в приміщеннях значно підвищується, температура в приміщеннях є низькою. За твердженням адміністрації гуртожитку, ВПО не користуються укриттям оскільки спускаються на перший поверх або не бачать необхідності йти в укриття.

На поверхах розміщено пожежні рукави, вогнегасники, плани евакуації, проте не всі вогнегасники проходили перевірку та оновлювалися (фото 8, 9). Аптечка першої медичної допомоги зберігається на першому поверсі в кабінеті коменданта гуртожитку (фото 10).

Безбар'єрність

Вхідна група гуртожитку обладнана пандусом (фото 11). Уклон його нахилу перевищує 8%, що ускладнює його самостійне використання особами з інвалідністю та іншими особами з числа МГН.

З'ясовано, що адміністрація МТП розміщує осіб з інвалідністю та інших осіб з числа МГН на нижніх поверхах. Підйом та спуск між поверхами гуртожитку забезпечено сходами. У МТП наявний ліфт стандартного розміру, який облаштовано між поверхами гуртожитку і який перебуває в справному стані.

Водночас наведене розташування передбачає необхідність використання особами з інвалідністю та іншими особами з числа МГН сходів щоб дістатися до ліфту. Це ускладнює доступ осіб з інвалідністю, які пересуваються на милицях до приміщень вище першого поверху МТП.

У МТП облаштовані душові кабінки та туалетні приміщення, проте вони не пристосовані для осіб з інвалідністю та інших осіб з числа МГН, не облаштовано туалетні кімнати, обладнані поручнями для полегшення користування такими функціональними приміщеннями особами з інвалідністю та іншими особами з числа МГН.

На кухнях достатньо вільного місця для вільного використання особами з інвалідністю та іншими особами з числа МГН.

Умови в кімнатах

У МТП облаштовано 202 житлових приміщення, які поділяються на кімнати для проживання двох та трьох осіб. ВПО розміщені в них за ознаками статті, родинних зв'язків.

Житлові приміщення обладнані ліжками, столами, стільцями, шафами та тумбами, а також у частині з приміщень є телевізори та невеликі холодильники, що належать ВПО (фото 12).

Усі вікна в житлових приміщеннях МТП металопластикові, але 168 вікон будівлі було пошкоджено і тимчасово закрито ОСБ панелями. За повідомленням адміністрації гуртожитку, житлові приміщення в одному з «крил» на 4-ому поверсі були пошкоджені вибухом та пожежею. Штучне освітлення в житлових приміщеннях достатнє (фото 13). Усі вхідні двері в кімнати мають замки.

Температура в житлових приміщеннях МТП підтримується в межах сезону, але в приміщеннях з пошкодженими вікнами температура є низькою. За словами мешканців МТП, температура в кімнатах може знижуватися приблизно до + 12 °С в нічний період часу, через що ВПО використовують власні невеликі переносні обігрівачі.

Дозвілля

В МТП не облаштовано кімнату для дозвілля, дитячу кімнату, місця проведення загальних зборів або надання соціальних, адміністративних послуг. За словами адміністрації, замість значених місць в МТП використовуються

приміщення холу на 1 поверсі, загальні приміщення блоків на кожному поверсі або окремо житлові приміщення для надання соціальних, адміністративних послуг.

ВПО можуть проводити дозвілля на спортивних ігрових майданчиках комунального закладу «Заклад дошкільної освіти (ясла-садок) комбінованого типу № 158 Харківської міської ради», у теплий період доби ВПО можуть займатися на майданчику, що облаштований у дворі гуртожитку.

Доступ до інформації та послуги

На 1-му поверсі гуртожитку розміщено інформаційні стенди та інші матеріали з довідковою інформацією для ВПО (фото 14). Комендант гуртожитку здійснює прийом ВПО в робочий час, а також оголошує про важливі повідомлення встановленим в МТП гучномовцем.

Водночас в МТП не розміщено скриню для скарг, заяв і пропозицій, мешканці МТП для того щоб подати скаргу, звернутися з заявою або пропозицією мешканці МТП звертаються до коменданта або паспортистки гуртожитку. Чат-групи для комунікації адміністрації МТП та ВПО не створені.

Представники волонтерських і благодійних організацій періодично надають правові та медичні консультації, комендант та паспортист МТП надають допомогу ВПО щодо комунікацій з благодійними організаціями та державними органами.

Освіта

Станом на момент моніторингового візиту в МТП проживають 2 дітей віком 16 та 11 років. Діти здобувають освіту в дистанційному форматі навчання в закладах загальної середньої освіти громад, в яких вони проживали.

У МТП немає окремого приміщення для навчання, діти займаються в приміщеннях в яких вони проживають використовуючи власні технічні засоби для навчання.

Працевлаштування

Адміністрації МТП відомо про 2 працевлаштованих осіб з числа ВПО, а також про 2 осіб з числа ВПО, які зараз знаходяться в процесі працевлаштування. Переважна кількість ВПО є особами пенсійного віку.

Комунікація з представниками Харківського обласного центру зайнятості адміністрацією МТП за словами адміністрації не встановлена враховуючи відсутність такої необхідності, оскільки більшість осіб з числа ВПО є особами пенсійного віку, а 4 інших осіб мають постійне місце роботи або знаходяться в процесі працевлаштування.

Анонімні інтерв'ю

Проведено з 15 ВПО. Під час особистого спілкування з ВПО скарг щодо порушення їхніх прав не надходило. ВПО зазначали що умови проживання в МТП

є достатніми та краще ніж в громадах, звідки вони приїхали. Виходячи з цього, скарги на умови проживання чи конфлікти з адміністрацією МТП у ВПО відсутні і вони не мають бажання повертатися до громад, в яких вони раніше проживали або шукати інше тимчасове місце для проживання.

Інформування ВПО про їхні права

Проведено інформування 75 ВПО щодо діяльності Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, а також роз'яснено порядок і підстави звернення до цієї інституції за захистом своїх прав.

Загальні потреби МТП:

Під час особистого спілкування ВПО висловили прохання щодо таких потреб:

- 1) забезпечення МТП холодильниками;
- 2) встановлення в МТП бойлерів для нагріву води.

Адміністрація МТП зауважила про такі потреби:

- 1) заміна пошкоджених вікон, балконних блоків і аварійних виходів в МТП на металопластикові конструкції;
- 2) забезпечення МТП бойлерами для нагріву води та проведення перевірки електромереж для їх встановлення;
- 3) потреба у ремонті низки житлових, санітарно-гігієнічних приміщень і душових кімнат МТП;
- 4) забезпечення МТП генератором та паливними матеріалами до нього;
- 5) забезпечення МТП пральними, сушильними машинами;
- 6) оновлення та заміна застарілих електроплит;
- 7) заміна застарілих батарей на нові засоби опалення, зокрема встановлення енергоефективних батарей або обігрівачів.

Рекомендації Харківській обласній військовій адміністрації за результатами моніторингового візиту:

- 1) терміново вжити заходів щодо відновлення або утеплення пошкоджених вікон в МТП та забезпечення належного рівня температури в житлових приміщеннях;
- 2) вжити заходів щодо оформлення МТП процедури отримання компенсації з державного бюджету за спожиті комунальні послуги ВПО відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 27.05.2025 № 616 «Деякі питання надання державної підтримки щодо розміщення внутрішньо переміщених осіб»;
- 3) опрацювати питання проведення ремонтних робіт житлових, санітарно-гігієнічних приміщень і душових кімнат МТП;
- 4) розглянути можливість відновлення житлових приміщень МТП у «крилі», яке розташоване на 4-ому поверсі;
- 5) опрацювати питання проведення ремонтних робіт житлових, санітарно-гігієнічних приміщень і душових кімнат МТП;

б) облаштувати в МТП душові кабіни та туалетні приміщення, пристосовані для осіб з інвалідністю та інших осіб з числа МГН;

7) розглянути можливість облаштування укриття в будівлі МТП засобами безперешкодного доступу для осіб з інвалідністю та інших осіб з числа МГН;

8) опрацювати питання забезпечення МТП генератором та паливними матеріалами для нього або іншим альтернативним засобом електрогенерації, засобами енергозбереження;

9) розмістити в МТП скриню для скарг, заяв і пропозицій;

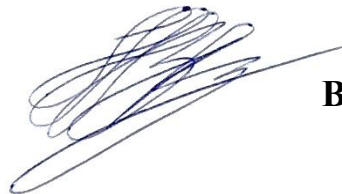
10) розглянути можливість облаштування дитячої кімнати, окремих кімнат для занять дітей, які здобувають освіту, проведення загальних зборів, надання соціальних, адміністративних послуг.

**Керівник моніторингової групи:
головний спеціаліст Відділу
сприяння роботі регіональних
представництв Секретаріату
Уповноваженого Верховної Ради
України з прав людини**

Антон БУРЛАКОВ

**Члени моніторингової групи:
головний спеціаліст Відділу
сприяння роботі регіональних
представництв Секретаріату
Уповноваженого Верховної Ради
України з прав людини**

Владислав ЛИСАКОВ

**головний спеціаліст Відділу
Сприяння роботі регіональних
Представництв Секретаріату
Уповноваженого Верховної Ради
України з прав людини**

Максим ТУШКОВ

ФОТОТАБЛИЦЯ

Фото 1

Фото 2

Фото 3

Фото 4

Фото 5

Фото 6

Фото 7

Фото 8

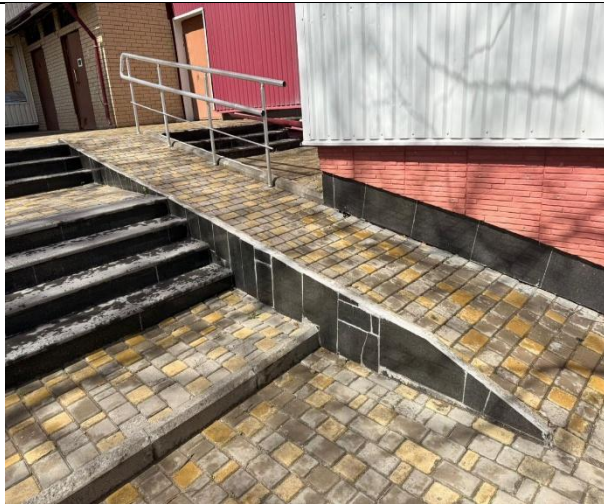
Фото 9

Фото 10

Φοτο 11

Φοτο 12

Φοτο 13

Φοτο 14

